

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Bevoegdheidenschema 19 – Media en openbaarheid

Nederlandse Academie voor Crisisbeheersing en Brandweezorg
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.nipv.nl
info@nipv.nl
026 355 24 00

Colofon

Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade ontstaan door eventuele fouten c.q. onvolkomenheden in deze publicatie.

Om deze publicatie te kunnen blijven ontwikkelen en verbeteren, ontvangen wij graag commentaar en suggesties ter verbetering. Vragen of opmerkingen kunt u sturen naar info@nipv.nl, onder vermelding van Bestuurlijke Netwerkkarten.

© Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) en provincie Noord-Holland, 2025

Auteur(s) Merijn ten Dam, Samantha Daniels, Ernst Brainich
Contactpersoon Merijn ten Dam

Datum 2025
Status handboek
Versie 202504

Wij hechten veel belang aan kennisdeling. Delen uit deze publicatie mogen dan ook worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding.

19 Bevoegdheidenschema media en openbaarheid

zendtijd en gebruik studio's en dergelijke

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. vorderen van programmakanalen van de publieke mediadiensten, studio's en andere faciliteiten, omroepzenders, omroepnetwerken en andere hulpmiddelen	1. minister-president; hij kan ook andere autoriteiten aanwijzen die mededelingen kunnen doen (ministers, commissarissen van de Koning, burgemeesters)	1. art. 6.26 lid 1 Mediawet 2008 jo art. 1 en 2 Uitvoeringsbesluit ex art. 173 Mediawet; vangnet: art. 3a Vorderingswet*, zie schema schaarste algemeen	1. deze regeling in de Mediawet 2008 kent geen regeling voor toegang tot persorganen art. 6.26 lid 1 Mediawet 2008 en het Uitvoeringsbesluit zijn centralistisch, een rechtstreekse relatie tussen decentrale overheden en regionale omroepen ('calamiteitenzender') is te regelen bij het Model samenwerkingsconvenant Veiligheidsregio en regionale omroep, versie 1.0, 8 november 2019 het Uitvoeringsbesluit is niet aangepast aan de Wet veiligheidsregio's
2a. aanwijzingen aan aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken en openbare telecommunicatiediensten betreffende het gebruik van	2a. minister van EZK in overeenstemming met minister van JenV	2a. art. 14.1 lid 2 onder a Telecommunicatiewet	2. het Europese kader voor gebruik van elektronische communicatienetwerken en -diensten om het publiek bij dreigende of zich ontwikkelende grote noodsituaties en rampen te waarschuwen is opgenomen in art. 110 en bijlage 1 onder 5 en 6 Richtlijn (EU) 2018/1972

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
mededelingen van overheidsinstanties om het publiek te waarschuwen voor dreigende rampen of noodsituaties en om de gevolgen van rampen of noodsituaties te verzachten			van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europese wetboek voor elektronische communicatie, <i>PbEU</i> 2018, L 321/36

2b. aanwijzingen aan aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken en openbare telecommunicatiediensten betreffende het waarborgen van de communicatie tussen en met hulpdiensten en overheidsinstanties tijdens rampen of noodsituaties	2b. minister van EZK in overeenstemming met minister van JenV	art. 14.1 lid 2 onder b Telecommunicatiewet	
--	---	---	--

Openbaarheid

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1a. relatieve en absolute weigeringsgronden, in het bijzonder de veiligheid van de Staat en de economische of financiële belangen van de Staat,	1a. overheid algemeen	1a. art. 5.1.1. onder b en art. 5.1.2. onder h Wet openbare overheid; art. 15 lid 1 onder b jo art. 15a lid 1 Archiefwet 1995	1a. het betreft normaal recht, ook van toepassing op preventie en preparatie

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
bij milieu-informatie: de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage			
1b. tweede tekst milieu-informatie en informatie in het stuk dat niet als milieu-informatie is te beschouwen	1b. bevoegd gezag	1b. art. 19.3, 19.6a, 19.7 lid 1 en 2 Wet milieubeheer	1b. indien geheimhouding op grond van de Wet open overheid gerechtvaardigd is, kan het bevoegd gezag op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van de belanghebbende toestaan dat deze ten behoeve van de openbaarmaking een, door het bevoegd gezag goedgekeurde, tweede tekst overlegt, waarin die informatie niet voorkomt, onderscheidenlijk waaruit deze niet kan worden afgeleid
1c. niet verstrekken van in PRTR-verslag opgenomen gegevens aan minister van IenW	1c. bevoegd gezag	1c. art. 11.60 lid 1 jo 11.63 lid 3 Besluit kwaliteit leefomgeving	
2. beperkte openbaarheid rampbestrijdingsplan ter voorkoming van sabotage	2. bestuur veiligheidsregio	2. art. 49 lid 2 onder b Wet veiligheidsregio's	
3. beperkte openbaarheid risicokaart via internet	3. minister van JenV, bij regeling	3. art. 45 lid 3 Wet veiligheidsregio's; art. 8 lid 3 Regeling provinciale risicokaart	
4. aanwijzen verboden plaats	4. regering, bij beschikking (of door bij amvb aangewezen autoriteiten; aanwijzing heeft echter niet plaatsgevonden)	4. art. II Wet bescherming staatsgeheimen	4. art. II Wet bescherming staatsgeheimen regelt dat elke plaats in gebruik bij de staat of bij een staatsbedrijf ter bescherming van gegevens waarvan de geheimhouding door het belang van

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			<p>de veiligheid van de staat wordt geboden, als verboden plaats kan worden aangewezen</p> <p>op grond van de noodbevoegdheid van art. IIIA kan in buitengewone omstandigheden kan elk werk van openbaar verkeer en openbaar nut als zodanig worden aangewezen, hiervoor is inwerkingstelling bij KB vereist</p>

censuur

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			<p>censuur is een inbreuk op de Grondwet en kan daarom alleen tijdens de algemene noodtoestand (op grond van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden) worden ingesteld</p> <p>zie ook schema defensie</p>
1. regelen stellen voor de inhoud van radio- en televisieprogramma's en het toezicht daarop	1. minister-president	1. art. 6.26 lid 2 Mediawet 2008	1. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
2a. post, stuk of bericht in beslag nemen, af luisteren of opnemen, onderzoeken,	2a. autoriteiten daartoe aangewezen door minister van JenV	2a. art. 14 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag* jo. art.	2a. art. 14 lid 1 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag is in werking te stellen noodrecht, KB vereist

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
achterhouden, geheel of gedeeltelijk vernietigen, wijzigen, onleesbaar maken of verhinderen dat het zijn bestemming bereikt		14.5 lid 1 Telecommunicatiewet en art. 71 lid 1 Postwet 2009	
2b. verbieden vertoningen van (niet toegelaten) films	2b. minister van JenV	2b. art. 12 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	2b. in werking te stellen noodrecht, KB vereist
2c. beperkingen ten aanzien van of het verbieden van het vervaardigen, uitgeven, voorhanden hebben, verspreiden, aanbrengen of in de handel brengen van geschriften, opschriften, tekeningen of afbeeldingen	2c. minister van JenV	2c. art. 13 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag*	2c. in werking te stellen noodrecht, KB vereist

BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba)

Voor de BES-eilanden geldt specifieke wetgeving. Ter vergelijking zij hier vermeld:

- Mediawet BES
- Wet openbaarheid van bestuur BES.

*) Inwerkingstelling bij Koninklijk Besluit, hetzij separaat, hetzij nadat de beperkte of algemene noodtoestand is afgekondigd (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden), tenzij urgentie onverwijlde inwerkingstelling noodzakelijk maakt (dan: op grond van ongeschreven recht). Art. 35 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijke gezag is abusievelijk niet aangepast bij wijziging van deze wet in 1997, zodat de noodbepalingen zowel in werking moeten treden (art. 35) als in werking moeten worden gesteld (art. 1).